

NIKSEILLÄ NIKKARIKSI

Huolettomaksi huoltaen

ARTO JORMALAINEN

Nikseillä nikkariksi

Arto Jormalainen

Nikseillä nikkariksi
Huolettomaksi huoltaen

©2025 Arto Jormalainen

Kannet ja grafiikka: Jouko Jormalainen

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie
12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9701-3

Sisukset

<i>Lukijalle - osattavat hommelit</i>	7
1. <i>Esineiden kiinnittäminen seinään</i>	4
1.1 <i>Erlaisia kiinnitystapoja</i>	9
2. <i>Viemärin tukkeutuminen</i>	18
3. <i>Tahran poistaminen tapetista</i>	21
4. <i>Maalaaminen</i>	25
4.1 <i>Kalusteovien maalaus</i>	30
5. <i>Huonekalujen kunnostus</i>	35
5.1 <i>Huonekalujen maalinpoisto</i>	38
5.2 <i>Pintakäsittely</i>	41
5.3 <i>Perinteiset huonekalumaalit</i>	44
6. <i>Seinän tasoitus</i>	46
6.1 <i>Reiän paikkaaminen</i>	48
6.2 <i>Tasoitteet</i>	50
6.3 <i>Tasoittamisprosessi</i>	53
7. <i>Laatoittaminen</i>	56
8. <i>Tapetointi</i>	71

<i>9. Tilasuunnittelua.....</i>	<i>77</i>
– <i>vaihtoehtona väliseinä</i>	<i>77</i>
– <i>vaihtoehtona tilan lisääminen.....</i>	<i>84</i>
<i>10. Oven asentaminen</i>	<i>89</i>
<i>11. Uusi ilme lattiaan</i>	<i>94</i>
<i>12. Asennuksen haasteellisia kohtia.....</i>	<i>104</i>
12.1 <i>Läpiviennit</i>	<i>104</i>
12.2 <i>Oven karmien kohdat</i>	<i>107</i>
<i>13. Listojen asennus</i>	<i>110</i>
13.1 <i>Koristeelliset seinälistat.....</i>	<i>117</i>
<i>14. Uusi sauna.....</i>	<i>123</i>
14.1 <i>Uudet lauteet.....</i>	<i>128</i>
<i>15. Vesikourujen huolto.....</i>	<i>137</i>
<i>16. Omat kalusteet pihalle tai puutarhaan.....</i>	<i>140</i>
16.1 <i>Pihalle kalusteita tarpeen mukaan.....</i>	<i>142</i>
16.2 <i>Kuormalavat inspiraationa.....</i>	<i>156</i>
<i>17. Hiominen ja hiomatuotteet.....</i>	<i>162</i>
17.1 <i>Hiomapaperin karkeuden valinta.....</i>	<i>163</i>
<i>18. Terrassin rakentaminen</i>	<i>167</i>
8.1 <i>Perustukset.....</i>	<i>168</i>
18.2 <i>Terrassin portaat</i>	<i>171</i>

<i>19. Kellaritilan hyödyntäminen.....</i>	<i>179</i>
<i>20. Niksinurkka</i>	<i>183</i>
<i>20.1 Työskentelyä helpottavia välineitä.....</i>	<i>196</i>
<i>21. Työstettävän puun pehmentäminen</i>	<i>213</i>
<i>22. Arkirutiineja ja pieniä huoltotöitä</i>	<i>218</i>

Lukijalle - osattavat hommelit

Tämä kirja on tarkoitettu sinulle, joka uskal-
lat poistua mukavuusalueeltasi ja kokeilla
käsilläsi uusia taitoja. Kerron kokemukseni
kautta koeteltuja ohjeita, joiden avulla huo-
maat pystyväsi oppimaan itsellesi ennestään
vieraita taitoja. Opastan sinua ja annan vink-
kejä, joita ei tavallisesti kirjoista löydä. Osaat, kun uskallat
aloittaa ja tehdä päätöksen toteuttaa projektisi.

Tässä kirjassa paneudutaan töihin, joissa ongelmaa poh-
tiessa ensiksi tulee mieleen, kenellä työn teettäisi ja pal-
jonkohan se maksaisi. Aina ei kuitenkaan kannata teettää
toisella. Tosin joskus se on parempi vaihtoehto itselle liian
haasteellisessa urakassa.

Kirjan kuvat on itse otettuja tai piirrettyjä, tekoälyllä teh-
tyjä sekä käytetty kaupallista Vecteezy online-markkina-
paikkaa, jossa käyttäjät voivat lisensoida arkistokuvia,
vektorigrafiikkaa ja arkistomateriaalia taiteilijoilta. Käyte-
tyt lähteet ovat tekstin lomassa kirjoitetun aiheen jälkeen.
Omien sekä tekoälykuvien ja kuvioiden osalta ei ole läh-
demerkintää.

Itse tehden saat työn valmiiksi huomattavasti pienemmin
kustannuksin. Laite- ja konevuokraamoista saa hyvinkin
edullisesti päiväksi tai pariksi työkaluja, joita ei itsellä satu
olemaan tai kaveripiirissä ole lainattavaksi. Näissä

ohjeissa olevia työmenetelmiä voi soveltaa melkein pärajattomasti.

Kirja ohjaa myös huoltamaan omaisuutta, jolloin esineiden käyttöikä pitenee. Oikeanlaista huolettomuutta saa, kun paikat on kunnossa.

Kirjoita kirjan marginaaliin huomioitasi ja tee muistiinpanoja. Joidenkin kappaleiden jälkeen on varattu ”ruutupaperia”/ tilaa omille merkinnöille ja suunnitelmille.

Mukavia hetkiä kirjan ja oman puuhastelun parissa.

Arto Jormalainen

1. Esineiden kiinnittäminen seinään

Katso ohjeet toimiviin kiinnitysratkaisuihin, äläkä poraa reikää tehdesäsi sähköjohtoon tai vesiputkeen.

Seinän rakenteella on yhtä iso merkitys kuin sillä, mitä seinään kiinnitetään. Selvitä seinämateriaali ennen esineen kiinnittämistä seinään.

Seinän materiaalista saa selvyuden esim. sitä koputtelemalla tai poraamalla siihen 5–6-millinen reikä. Terän mukana tuleva pöly paljastaa, mistä seinä on tehty. Kipsipöly on valkoista ja tarttuvaa, kevytbetoni ja betoni harmaata ja karkeaa, tiili punertavaa ja sotkevaa. Jos terä lipsahtaa tyhjiyteen sentin tai parin poraamisen jälkeen, seinässä on lähes varmasti kipsi- tai lastulevy.

Taulun tai peilin kiinnittäminen seinälle onnistuu helposti, kun valitset oikeat välineet ja kiinnitysmenetelmät seinämateriaalin mukaan. On väärä luulo, etteikö ohueen kipsilevyseinään voi kiinnittää painavaa kirjahyllyä tai kaappia. Esineiden kiinnittämiseen tarvitaan vain oikea tulppa (proppu), joka pitää esineen lujasti kiinni seinässä. Tulppa pitää valita tarkasti sen perusteella, mistä materiaalista seinä on tehty. Lisäksi tarvitaan materiaalin poraamiseen sopiva terä.

Kun välineet ovat kunnossa, ohueen kipsilevyyn voi kiinnittää jopa jatkovarren päässä olevan taulutelevision tai isokokoisen hyllyn.

Oikean yhdistelmän löytämiseen tarvitaan tietoa tulpista (propuista), rakennusmateriaaleista ja poranteristä.

Ohessa erilaisia tulppia ja miten ne käyttäytyvät seinäpinnan nurjalla puolella.

Vinkki: Vanhan tulpan voi irrottaa näppärästi viinipullonavaajalla, missä on kahvat molemmilla puolilla. Kierrä avaajan ruuvi tulppaan kiinni ja nosta tulppa kahvoja kääntämällä. Tulpan voi myös iskeä vasaran ja naulan avulla seinään sisään. Täytä kolo tasoitemassalla.

Sähköjohdot ja putket

Seinän sisällä kulkevien sähköjohtojen ja vesiputkien paikantaminen on myös tärkeää ennen porausta tai remontointia, jotta vältytään vahingoilta ja turvallisuusriskeiltä. Tekstiosan lopussa on muutamia käytännöllisiä vinkkejä ja menetelmiä näiden etsintään.

Valitse oikeat kiinnitystarvikkeet seinämateriaalin mukaan

- Betoniseinä: Käytä porakonetta, betoniterää ja sopivan kokoista proppua ja ruuvia. Valitse ruuvin pituus ja proppukoko taulun painon mukaan.
- Tiiliseinä: Samat periaatteet kuin betoniseinällä. Pora reikä ja käytä proppuja ja ruuveja.

Kiviporan terissä on yleensä kovametallikärki, joka kestää kulu- tusta ja tekee porauk- sesta tehokkaampaa.

Kärki on usein leveämpi tai litteämpi kuin puu- tai metalliporanterissä,

mikä auttaa sen leikkauskykyä kovissa materiaa- leissa. Monissa kiviporan terissä on myös spiraali- mainen varsi, joka poistaa irrotetun materiaalin po- rausreistä, vähentäen kitkaa ja pitäen porausno- peuden tehokkaana.

- Kipsilevyseinä: Käytä harvakierteisiä kipsilevyruu-veja tai - ankkureita, jotka ovat suunniteltu tuke-maan painoa kipsilevyssä. Tämä on erityisen tär-keää, jos taulu/ esine on painava. Tavalliset ruuvit muovisten proppujenkin kera käy, jos kiinnitettävä taulu ei ole kovin raskas.
- Lastulevyseinä: Perusominaisuuksiltaan lastulevy on verrattavissa puuhun. Verhoilukäytössä olevien levyjen paksuus on 12 mm, joten pientä naulaa tai ruuvia ei tarvitse välttämättä iskeä tai ruuvata le- vystä läpi.
- Puurima- tai hirsiseinä: Käytä naulaa tai puuruuvia ja naulaa/ kierrä suoraan seinään ilman proppuja.

Työvaiheet

Mittaa ja merkitse paikka. Varmista vatupassilla, että taulu on suorassa. Merkitse lyijykynällä paikat, joihin kiinnikkeet tulevat, jotta kiinnitys onnistuu tarkasti. Mieti kuinka paljon taulu painaa. Valitse kiinnikkeiden määrä sen mukaan. Kipsilevyseinä kestää maksimissaan 15–20 kilon painoisen taulun tai hyllyn.

Mieti taulun paikka seinässä ja merkitse kiinnikkeen paikka taulun taakse lyijykynällä. Kiinnikkeen paikan määrittää taulun ripustuskaisu: Taulun takana voi olla rautalanka tai naru, jonka keskikohdan etäisyys tulee mitata taulun yläosasta.

Kiinnityskohta voi olla myös taulun yläreunassa keskellä tai kaksi kohtaa taulun yläosassa nurkissa. Nämä voivat olla esim. metallilenkkejä tai upotettuja koloja kehyksessä. Huomioi nämä.

Jos kiinnität useamman taulun vierekkäin, mittaa kunkin taulun kiinnityskohta erikseen. Tuskin niissä on saman mittainen lanka.

Kiinnitä ripustuskoukut tai ruuvit seinään.

Näitä tarvitset

Puu-, kipsi- tai lastulevyseinä:

mitta, kynä/rajausteippi, vatupassi, nauvoja tai ruuveja, akkuporakone tai ruuvimeisseli, tulpan/ propun kanssa saman kokoinen puu- tai metalliporanterä, kiinnikkeet

Tiili- ja betoniseinä:

iskuporakone, kivi- tai tiimanttiporanterä, proppuja ja ruuveja

- Kevyet taulut: Pienet naulat tai taulunkoukut riittävät kipsiseinässä tai puuseinässä.
- Painavat taulut: Käytä tukevampia koukkuja ja ruuveja, jotka kestävät painoa. Tarkista kiinnikkeiden kantavuus.

Ripusta taulu. Kun kiinnikkeet ovat paikallaan, ripusta taulu koukkuihin tai ruuveihin. Tarkista lopuksi vielä suoruus vatupassilla.

1.1 Erilaisia kiinnitystapoja

Ruuvi ja tulppa tai proppu -yhdistelmä:

Ruuvi sopii kaikkiin seinätyyppeihin, ja se kierretään ruuvinvääntimellä, akkuporakoneella tai ruuvitaltalla tulpan sisään. Tämä menetelmä – poraus, tulppa ja ruuvi – takaa tukevan ripustuksen, joka yleensä kantaa kaikista painavimmatkin taulut.

Ripustuskisko:

Ripustuskisko sopii erityisesti silloin, jos haluaa vaihtaa taulujen paikkaa usein. Ripustuskisko kiinnitetään pakauksen mukana tulevilla kannakkeilla, ruuveilla ja tulpilla seinään katon rajaan. Kiskot soveltuvat myös painaville tauluille, mutta tarkista aina tuoteselosteesta, paljonko painoa kisko kestää.

NIKSEILLÄ NIKKARIKSI

Huolettomaksi huoltaen

Tämä kirja on kirjoitettu sinua varten, joka...

... uskallat poistua mukavuusalueeltasi ja kokeilla käsilläsi uusia taitoja.

... haluat tehdä pieniä korjauksia ja kokeilla hiukan vaativampiakin hommeita kotona.

... haluat päivittää kotisi ilmettä.

Osaat, kun uskallat aloittaa ja tehdä päätöksen toteuttaa projektisi.

Kirjaan on koottu tavallisimpia asioita, joilla kodin ilmettä voi päivittää kotikonstein. Aiheet on kirjoitettu ymmärrettävästi ja yksinkertaisina vaiheina, joita seuraamalla voit onnistua. Tämä kuitenkin edellyttää, että työvaiheissa tulee olla huolellinen: älä oikaise liian helposti.

Mittaa mieluummin kahdesti ja katkaise kerralla oikean mittaiseksi.

Arto Jormalainen on pohjakoulutukseltaan opettaja, joka on opettanut mm. teknistä työtä yli 20 vuoden aikana. Kahden omakotitalon, yhden talviasutavan mökin rakentamisen ja useiden remonttien kokemuksella hänelle on kertynyt rakentamisen taitoja ja käytännön vinkkejä, joita on koottu kirjaa auttamaan lukijaa arjessa. Hän kertoo kokemuksensa kautta koeteltuja ohjeita, joiden avulla lukija huomaa pystyvänsä oppimaan itselleen ennestään vieraita taitoja, joita ei tavallisesti löydä kirjoista.